

MOJE FINANSE I TRANSAKCJE W SIECI

Szkolenie realizowane w ramach projektu „Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa mazowieckiego”.

PRAWO A INTERNET

Prawa autorskie osobiste i majątkowe

- Każdy „**przejaw działalności twórczej, o charakterze indywidualnym**” (także program komputerowy) - jest chroniony przez prawo autorskie automatycznie tzn. autorowi/autorce przysługują prawa i możliwość dysponowania swoim dziełem, decydowania o tym, czy i jak będzie dalej dostępne.
- Prawo autorskie nie chroni m.in. idei, dokumentów urzędowych, znaków i symboli państwowych, prostych informacji prasowych.

Twój utwór w przyszłości

- Jak go podpiszesz? (pseudonimem? anonimowo? imieniem i nazwiskiem?)
- Na co pozwolisz odbiorcom?
- Czego zabronisz?
- Czego zażadasz w zamian?

PRAWO A INTERNET

Twój własny utwór

- **Prawa autorskie osobiste** gwarantują autorom rozpoznanie.
- Wykorzystanie chronionego utworu jest ograniczone i w większości sytuacji np. gdy chcemy taki utwór rozpowszechniać, przerabiać, czy wykorzystać w innym utworze musimy uzyskać odpowiednią zgodę od autora lub osoby posiadającej prawa autorskie majątkowe do niego.
- Ochrona przez **prawo autorskie nie wymaga rejestracji** (nie mylić z opłatami dla organizacji zbiorowego zarządzania jak ZAIKS) i działa automatycznie dla każdego utworu i twórcy.
- Jeśli twórca nie wyraził innej woli, jego lub jej utwór jest chroniony i aby z niego skorzystać musimy za każdym razem uzyskać ich zgodę.

PRAWO A INTERNET

Czy mogę pobrać film z sieci?

Dozwolony użytek

- W ramach dozwolonego użytku publicznego instytucje oświatowe (szkoły, przedszkola, uczelnie, ośrodki doskonalenia nauczycieli) mogą korzystać z już rozpowszechnionych utworów w celach dydaktycznych. Nie mogą jednak ich rozpowszechniać poza bezpośrednim gronem odbiorców swoich działań.
- Wyjątek dotyczy TYLKO instytucji oświatowych i zakresu realizacji ich celów dydaktycznych. **Nie dotyczy** działań w sieci, domów kultury, organizacji pozarządowych, wydarzeń organizowanych nie tylko dla uczniów.

Cytat

- Rozpoznawalny
- Wyraźnie oznaczony co do autorstwa i źródła
- Musi być uzasadnione celem (ma służyć wyjaśnianiu lub nauczaniu, krytycznej analizie lub prawom gatunku twórczości)
- Pełni funkcję pomocniczą, służy uzupełnieniu i wzbogaceniu dzieła, nie może go natomiast zastępować, ani tworzyć jego zasadniczej konstrukcji
- Nie ma jednoznacznie określonej dopuszczalnej wielkości cytatu

PRAWO A INTERNET

**Czy mogę legalnie skorzystać z każdego zdjęcia
Czesława Miłosza, które znajdę w sieci?**

Prywatnie

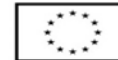
Możemy korzystać z utworów:

- w gronie rodziny i przyjaciół (dozwolony użytek prywatny),
- możemy je skopiować i przerabiać na własne potrzeby,
- nie możemy ich rozpowszechniać.

Publicznie

Musimy uzyskać zgodę od autora/posiadacza praw lub wykorzystać:

- własny utwór,
- utwory, które nie są już chronione przez prawa majątkowe (domena publiczna),
- lub
- utworów, których autorzy zdecydowali podzielić się nimi za darmo, do swobodnego wykorzystania (wolne licencje, m.in. Creative Commons).

PRAWO A INTERNET

Kiedy potrzebujemy zgody autora?

- Rozpoznanie gwarantują autorom **prawa autorskie osobiste**, które są **wieczne i niezbywalne**.
- Wykorzystanie chronionego utworu jest ograniczone i w większości sytuacji np. gdy chcemy taki utwór rozpowszechniać, przerabiać, wykorzystać w książce, innym utworze czy podczas warsztatu musimy uzyskać odpowiednią zgodę od autora lub osoby posiadającej prawa autorskie majątkowe do niego.
- Prawa majątkowe są ograniczone w czasie.

Prawa autorskie w czasie

- Przez całe życie autora/ki i 70 lat po jego/jej śmierci
- 70 lat od daty pierwszej publikacji, jeśli twórca nie jest znany albo prawa przysługują innej osobie niż twórca
- 70 lat od daty powstania, jeśli utwór nie został nigdy rozpowszechniony
- 50 lat od pierwszej emisji programów RTV oraz sporządzenia fonogramów i wideogramów

PRAWO A INTERNET

Najczęściej spotykane rodzaje licencji:

Shareware – oprogramowania bezpłatnie rozpowszechniane, jego kopiami wolno się dzielić, ale po pewnym czasie należy zrezygnować z używania programu lub wnieść opłatę (za dalsze korzystanie).

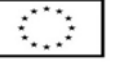
Trial (z ang. próba) – oprogramowania można go używać „na próbę” przez z pewien czas (od 7 do 90 dni) lub określoną ilość uruchomień programu. Po upływie ustalonego czasu, lub włączeniu programu ustaloną ilość razy musisz zrezygnować albo zakupić program.

GNU General Public License (GPL) – licencja wolnego i otwartego oprogramowania stworzona przez Stallmana i Ebena Moglena. Zakłada możliwość uruchamiania programu w dowolnym celu, analizowania, jak program działa i modyfikowania go, rozpowszechniania, udoskonalania i publicznego rozpowszechniania własnych ulepszeń.

Adware (oprogramowanie reklamowe) – oprogramowanie jest rozpowszechniane za darmo, ale jego producent otrzymuje wynagrodzenie za wyświetlanie reklam zlecanych przez sponsorów.

Freeware – umożliwia darmowe rozprowadzanie aplikacji bez ujawnienia kodu źródłowego.

Licencja Artystyczna – można dokonywać modyfikacji, o ile spełniają one przynajmniej jeden warunek: są udostępnione autorom oprogramowania, nazwa oprogramowania została wyraźnie zmieniona, osoby wprowadzające modyfikacje pozwalają i zachęcają użytkowników zmienionej wersji do swobodnego udostępniania.

PRAWO A INTERNET

Często spotyka się również oznaczenia:

- **Otwarte Oprogramowanie (Open Source)**, które oznacza, że oprogramowanie nim oznaczone może być redystrybuowane (swobodnie przekazywane lub sprzedawane, kod źródłowy musi być dostępny, można redystrybuować wykonane przez siebie modyfikacje).
- **Wolne Oprogramowanie (ang. free software)** – oprogramowanie może być uruchamiane, kopiowane, rozpowszechniane, analizowane oraz zmieniane i poprawiane przez użytkowników.

Powyższe licencje dotyczyły oprogramowania. Istnieją jeszcze **licencje Creative Commons (CC)**, które odnoszą się do utworów objętych prawami autorskimi. Zgodnie z licencjami Creative Commons zasada „wszelkie prawa zastrzeżone” zostaje zastąpiona przez „**pewne prawa zastrzeżone**”. Licencje te są tworzone i nadzorowane przez organizację Creative Commons.

Trzy najpopularniejsze w sieci licencje Creative Commons

LICENCJE	co możesz zrobić?	do czego zobowiązuje Cię licencja?
<p>ZERO Domena publiczna</p>		
<p>BY Uznanie autorstwa 4.0 Polska</p>		
<p>BY SA Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0 Polska</p>		

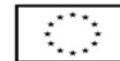
WOLNE LICENCJE

Czy mogę zrobić Wam zdjęcie i umieścić je potem w sieci?

Rozpowszechnianie cudzego wizerunku

- Według ogólnej zasady nie wolno rozpowszechniać wizerunku danej osoby – czyli umożliwiać zapoznania się z nim bliżej nieokreślonemu, niezamkniętemu kręgowi osób – bez jej zgody. Od tej zasady są wyjątki.
- Utrwalenie czyjegoś wizerunku może wiązać się jednak z naruszeniem innych dóbr osobistych tej osoby, np. dobrego imienia lub czci, jeśli zostanie sfotografowana w sytuacji ośmieszającej, prywatnej (np. podczas pogrzebu) lub intymnej. Nie możemy też utrzymywać czyjegoś wizerunku wobec jasnej informacji o sprzeciwie takiej osoby.

Czy mogę zrobić Wam zdjęcie i umieścić je potem w sieci?

Rozpowszechnianie cudzego wizerunku

Jest możliwe gdy:

- dana osoba otrzymała wynagrodzenie za pozowanie – np. model lub modelka;
- dana osoba na zdjęciu stanowi jedynie szczegół, część większej całości – np. przypadkowi turyści, którzy znaleźli się na dalszym planie czyjejś fotografii z wakacji i nie są tematem tego zdjęcia;
- jest to osoba publiczna, powszechnie znana, a wizerunek utrwalono w związku z wykonywaniem przez nią funkcji publicznych: politycznych, społecznych, zawodowych itp. – np. prezydent państwa w trakcie przemówienia czy artysta na scenie.

CO SIĘ STANIE KIEDY KTOŚ NARUSZY MOJE PRAWA AUTORSKIE?

Za naruszenie praw majątkowych twórca może domagać się:

- zaniechanie naruszenia,
- usunięcie skutków naruszenia,
- naprawienie wyrządzonej szkody (majątkowej).
- W niektórych sytuacjach może dojść również odpowiedzialność karna za przestępstwo np. za popełnienie plagiatu (przywłaszczenia sobie autorstwa lub wprowadzenia w błąd co do autorstwa) lub naruszenia innych autorskich praw osobistych.
- Wiele serwisów opartych o treści dodawane przez użytkowników zastrzega sobie na poziomie regulaminów dodatkowe sposoby reakcji na naruszenia czego przykładem jest YouTube i system Content ID.

Jeżeli Twoje dzieło zostało wykorzystane bez Twojej zgody, zwróć się do organizacji zarządzających prawami autorskimi, zgłoś sprawę na Policję lub sięgnij po pomoc prawnika.

Lista organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

KOPIPOL, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych

REPROPOL, Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców

SAiW, Copyright Polska, Stowarzyszenie Autorów i Wydawców

SAWP, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno – Muzycznych

SFP, Stowarzyszenie Filmowców Polskich

STL, Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury

STOART, Związek Artystów Wykonawców

ZAiKS, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

ZASP, Związek Artystów Scen Polskich

ZPAF, Związek Polskich Artystów Fotografików

ZPAP, Związek Polskich Artystów Plastyków

ZPAV, Związek Producentów Audio-Video

FAKE NEWS, TROLLING I HEJT A PRAWO

Fake news

Informacja i dezinformacja to narzędzia w rękach polityków, firm, znanych osobistości, dyplomatów, dziennikarzy, przedstawicieli handlu i ostatecznie ludzi wojny – wojskowych, partyzantów i przestępców. Internet jednak dał niewyobrażalną moc wszystkim tym, którzy w jakiś sposób mijają się z prawdą.

Trolling

Wpływanie na użytkownika w celu wyśmiania, obrażenia lub prowokowanie kłótni.

Hate

Negatywne emocjonalnie wypowiedzi, powstałe ze względu na domniemaną lub faktyczną przynależność do grupy, tworzone na podstawie uprzedzeń.

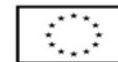

STATUS DLA ZNAJOMYCH O WAŻNYM WYDARZENIU, NP. WYDARZENIE W ŻYCIU DZIECKA

- Czy na pewno ta treść nie zaszkodzi dziecku (innej osobie) w przyszłości, np. stawiając je w niekomfortowej sytuacji?
- Upewnijmy się komu udostępniamy treści, zwracając uwagę nie tylko na ustawienia prywatności, ale również to, czy znamy i ufamy osobom, które mamy za “znajomych” w mediach społecznościowych.

WYRAŻENIE OPINII O ZŁYM DOŚWIADCZENIU W RESTAURACJI (JĘZYK, NETYKIETA W SIECI)

- Dbaj o język. Nie używaj wulgaryzmów.
- Nie obrażaj innych. Pamiętaj, każdy ma prawo do własnego zdania, nawet jeśli jest ono inne od naszego.
- Dbaj o swoje dane i o dane innych użytkowników. Nigdy nie podawaj informacji zawierających adresy, telefony, jeśli ktoś Ci nie dał przyzwolenia.
- Nie zasypuj innych powtórkami treści bądź zbędnymi linkami, mailami zawierającymi reklamy czy nieużyteczne informacje.
- Nie kopiuj cudzej własności: tekstów czy fotografii, a jeśli już to robisz, pamiętaj, aby podać źródło.

NAGRANIE VIDEO PODCZAS WYPADKU NA DRODZE, KTÓREGO JESTEŚMY ŚWIADKIEM

- Dokumentowanie zdarzenia nigdy nie jest ważniejsze od udzielenia pomocy.
- Zawsze zastanów się nad tym czy w danej sytuacji Twoje zachowanie nie naraża Ciebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
- Bądź wrażliwy na dobro innych osób, nie publikuj wizerunku i danych osób bez ich zgody lub w sytuacjach, których ta publikacja może kogoś krzywdzić.

WYRAŻANIE OPINII POLITYCZNEJ

- Dbaj o język. Nie używaj wulgaryzmów.
- Nie trolluj i nie wspieraj trollingu.
- Dyskusje dot. tematów politycznych wyjątkowo łatwo przeradzają się w spory i dyskusje emocjonalne, a nie merytoryczne. Nie daj się ponieść emocjom, nie obrażaj innych osób, nawet jeśli inni to robią.

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

WARSTWY INTERNETU

Słynnym przykładem Dark Webu był Serwis Silk Road (z ang. Jedwabny Szlak), gdzie można było kupić niemal każdy narkotyk świata, a także broń, przy czym zakup był równie prosty jak zakupy na Allegro. Dopiero ujawnienie portalu przez media sprawiło, że zwróciły nań uwagę organy prawa.

Silk Road
anonymous marketplace

messages(0) | orders(0) | account(0)

Shop by category:

Drugs(2885)
Cannabis(638)
Dissociatives(61)
Ecstasy(315)
Opioids(144)
Other(115)
Prescription(707)
Psychedelics(440)
Stimulants(297)
Apparel(69)
Art(4)
Books(438)
Collectibles(1)
Computer equipment(14)
Custom Orders(6)
Digital goods(240)
Drug paraphernalia(91)
Electronics(34)
Erotica(168)
Fireworks(14)
Food(3)
Forgeries(48)
Hardware(4)
Home & Garden(6)

14g Pineapple Mango
(weed)

\$32.26

20mg Ritalin IR x5

1 x 500mg 99.5%
4-Methylcathinone...

Znalezione obrazy dla zapytania silk road drugs

100mg Methylone HCL
Sample

\$2.12

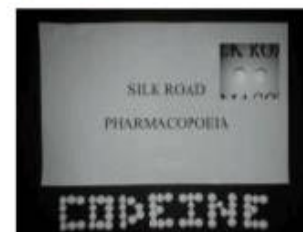
1G Dutch Medi Bud HAPPY
420 SALE!

\$3.58

Sativa Bush Buds 1g

\$3.67

Codeine Phosphate 30mg

MDMA Crystal - 1 GRAM -

SQUIRRELS!! 180MG (x2)

Sieć wytworzyła własną kulturę i społeczności na niej oparte

„**Netykieta**” to zbitka powstała w wyniku połączenia słów „net”, odnoszącego się do internetu i etykieta.

Na całym globie za niekulturalne w świetle **netykiety** uważane jest krzyczenie w czasie rozmowy sieciowej, czyli pisanie wyłącznie dużymi literami. Podobnie ma się sprawa z nachalnym umieszczaniem reklam na nie swoich blogach i innych prywatnych stronach, czy promowanie działalności handlowej na stronach poświęconych ideom; nie będą też atakowane nachalną reklamą wytwórcy rękodzieła, ponieważ ten zostałby najprawdopodobniej **zbanowany** (od ang. **ban**, czyli zablokowany).

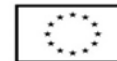
Nie jest natomiast naruszeniem netykiety powątpiewanie w czyjaś inteligencję, motyw, czy zdolności.

Moje finance w sieci

Fundusze
Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Jakie sprawy finansowe załatwiasz
przez internet?

Usługi finansowe w sieci

- Internetowe konto w banku
- Zakupy przez internet
- Płatności podatkowe i ubezpieczeniowe
- Zakup usług finansowych np. polisy turystycznej

Zakupy i sprzedaż online

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

- **Allegro** - największy serwis aukcyjny i zakupowy w Polsce
- **Ceneo** - porównywarka cen w sklepach internetowych
- **Olx** - serwis ogłoszeń lokalnych wynajmu i sprzedaży przedmiotów i usług.
- supermarkety online

Giełda z ogłoszeniami lokalnymi OLX wraz z możliwością reklam lokalnych usług.

The screenshot displays the OLX website interface. At the top, the OLX logo is on the left, and the user profile 'Mój OLX' and a '+ DODAJ OGŁOSZENIE' button are on the right. Below this is a search bar containing '14 846 174 ogłoszeń blisko Ciebie' and a location filter set to 'Cała Polska', with a 'SZUKAJ' button. A grid of 16 category icons follows, including Motoryzacja, Nieruchomości, Praca, Dom i Ogród, Elektronika, Moda, Rolnictwo, Zwierzęta, Dla Dzieci, Sport i Hobby, Muzyka i Edukacja, Usługi i Firmy, Ślub i Wesele, Oddam za darmo, Zamienię, and Fixly - znajdź fachowca!. Below the categories is a section titled 'OGŁOSZENIA PROMOWANE' featuring a row of five promoted listings: 'Cegła dekoracyjna na ścian...' (20 zł), 'Monter siłowni i placów za...' (od 2 000 zł/mies.), '40zł zestaw' (40 zł), 'siatka ogrodzeniowa siatka ...' (5 zł), and 'Krawat kaskadowy' (35 zł). A second row of listings is partially visible at the bottom.

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Porównywanie cen produktów między sklepami za pomocą serwisu Ceneo

wózek spacerowy

SZUKAJ

Zaloguj

Jesteś tutaj: Ceneo » Wyniki wyszukiwania

MAMY DLA CIEBIE 13986 PRODUKTÓW: WÓZEK SPACEROWY

STRONA: 1 z 467

Dla dziecka (13981)

Podróż i spacer z dzieckiem (13924)

Zabawki (56)

Zabawa niemowląt (1)

Zdrowie (3)

Aksesoria dla osób starszych i niepełnosprawnych (3)

Biuro i firma (1)

Szkolnictwo i edukacja (1)

Outlet (1)

FILTRY

Tylko oferty

KUP TERAZ

Cena

Lokalizacja sklepu

Popularne:

- Warszawa
- Kraków
- Łódź
- Wrocław
- Poznań

Filtruj

Produkty

ESPIRO MAGIC WÓZEK SPACEROWY

★★★★★ 4,5 89 opinii / 9 pytań

Rodzaj wózka: Miejskie (4 koła)

Waga [kg]: 8,2 kg

Regulacja oparcia: Tak

Kategoria Wózki spacerowe

od **698,00 zł**

PORÓWNAJ CENY

w 5 sklepach

CYBEX PRIAM LUX MANHATTAN GREY GŁĘBOKO SPACEROWY

★★★★★ 5,0 2 opinie / 3 pytania

Regulacja rączki: Tak

Składana budka: Tak

Kategoria Wózki wielofunkcyjne

od **4796,00 zł**

PORÓWNAJ CENY

w 7 sklepach

X-LANDER X-CITE GŁĘBOKO SPACEROWY

★★★★★ 3,9 13 opinii / 6 pytań

Hamulec: Na tylne koła

Waga [kg]: 10,4 kg

Regulacja rączki: Tak

Kategoria Wózki wielofunkcyjne

od **1499,00 zł**

PORÓWNAJ CENY

w 7 sklepach

BEBETTO HOLLAND W39 GŁĘBOKO SPACEROWY

★★★★★ 4,5 12 opinii / 10 pytań

Regulacja rączki: Tak

Składana budka: Tak

Kategoria Wózki wielofunkcyjne

od **1399,00 zł**

PORÓWNAJ CENY

w 7 sklepach

Prowadzenie sklepów internetowych za pośrednictwem serwisów typu Allegro

allegro Dla sprzedających

AKTUALNOŚCI

WAŻNE

JAK ZACZĄĆ SPRZEDAŻ?

PORADNIKI

ROZWIJAJ SIĘ Z ALLEGRO

OPŁATY

Allegro - Dla sprzedających - Jak zacząć sprzedaż - Jak zacząć?

w czym możemy Ci pomóc?

wszystkie działy

SZUKAJ

Jak zacząć?

Cenimy Twój czas, dlatego założenie sklepu na Allegro trwa tylko kilka minut. Poniżej informacje, jak otworzyć swój własny e-commerce. Założenie

Najważniejsze:

Nowe zasady dla ofert

Dowiedz się kiedy i które parametry będą obowiązkowe

Zasady dla pierwszego zdjęcia (miniaturki) w ofercie

System płatności online umożliwiające łatwe opcje rat, płatności walutowych, płatności kartami i różne formy zabezpieczeń finansowych dla sprzedających i kupujących.

 [Sprzedający](#) [Kupujący](#) [Deweloperzy](#) [Blog](#) [Pomoc](#) [Przetestuj płatności](#) [Powrót do szkoły](#) [PL - EN](#) [Zaloguj się](#)

Korzystaj z wielokrotnie sprawdzonych płatności.

Zapewniamy proste i bezpieczne rozwiązania największym przedsiębiorstwom w Polsce i na całym świecie.

PayU | Płać później

Większa wartość koszyka i wyższa konwersja! Klient może sobie pozwolić na większe zakupy i droższe produkty, bo nie musi za nie płacić z góry.

[Sprawdź →](#)

PayU | Raty

Krótki formularz online, szybka decyzja i zwiększenie sprzedaży nawet o 15% (dane PayU, 2015).

[Sprawdź →](#)

Karty płatnicze

Obsługujemy karty debetowe i kredytowe, krajowe i zagraniczne. Oferując płatność kartą, możesz osiągnąć konwersję kartową na poziomie nawet 93% (dane PayU, 2016)!

[Sprawdź →](#)

Płatności wielowalutowe

Prezentacja cen produktów i płatność w różnych walutach. Już 41% polskich konsumentów robiących zakupy w internecie skorzystało z oferty zagranicznych e-sklepów (dane PayU, 2017).

[Sprawdź →](#)

<https://www.payu.pl>

Jakie prawa mają konsumenci robiący zakupy w sieci?

Podstawowe prawa konsumenta w UE

- zakaz nieuczciwych praktyk handlowych
- ograniczenie spamu i telemarketingu
- prawo równości stron umowy, i równości odstąpienia od nich
- klauzule niedozwolone w umowach
- zakaz reklamy wprowadzającej w błąd oraz agresywnych praktyk handlowych i agresywnej sprzedaży obwoźnej
- ochronę interesów w podróży
- ochronę interesów korzystania z telefonii transgranicznej – roaming.

Prawa konsumenta i obowiązki sprzedawcy

- W przypadku zakupu w stacjonarnym sklepie sprzedawca nie ma obowiązku przyjmowania zwrotu niewadliwego.
- Jeżeli towar ma wadę – wtedy zwrot towaru może być dokonany pod pewnymi warunkami w ramach reklamacji złożonej na zasadach rękojmi. Ponadto sprzedawca może (ale nie musi) przewidzieć w regulaminie sklepu stacjonarnego ewentualność zwrotu towaru przez kupującego w określonym terminie (np. 30 dni) i pod określonymi warunkami (np. tylko z paragonem zakupu i oryginalnymi metkami, w stanie nienaruszonym).
- Kiedy towar kupiono poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość (np. w sklepie internetowym), konsument ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni i obowiązek zwrotu towaru w ciągu kolejnych 14 dni.

Prawa konsumenta i obowiązki sprzedawcy

- Jeżeli kupiony towar ma wadę, konsument może złożyć reklamację, w której określi swoje żądania dotyczące doprowadzenia towaru do stanu zgodności z umową (przez naprawę lub wymianę) lub zwrotu całości bądź części wpłaconych środków (przez obniżenie ceny czy odstąpienie od umowy).
- Jej podstawą może być rękojmia (zawsze) albo gwarancja (o ile została udzielona).

Prawa konsumenta i obowiązki sprzedawcy

Przy sprzedaży poza lokalem i na odległość przedsiębiorca ma obowiązki informacyjne – zarówno przed jak i po zawarciu umowy. Są to m.in. informacje o:

- głównych cechach świadczenia,
- swoich danych identyfikujących, w szczególności o firmie i numerze, pod którym została ona zarejestrowana (KRS lub NIP);
- adresie poczty elektronicznej i numerach telefonu lub faksu (jeżeli są dostępne),
- łącznej cenie lub wynagrodzeniu za świadczenie wraz z podatkami, a gdy charakter przedmiotu świadczenia nie pozwala na wcześniejsze obliczenie ich wysokości – o sposobie, w jaki będą one obliczane, jak również o istnieniu opłat dodatkowych (np. kosztów dostawy)
- sposobie i terminie spełnienia świadczenia i stosowanej przez przedsiębiorcę procedurze rozpatrywania reklamacji;

Urzędy i pomoc dla konsumentów

Dane osobowe to wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej.

Przetwarzanie - operacje wykonywane na danych osobowych lub zestawach danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, wykorzystywanie, ujawnianie, przesyłanie, rozpowszechnianie, usuwanie lub niszczenie.

Odpowiedzialność za to, żeby nasze dane były bezpieczne i nie były wykorzystywane poza naszą kontrolą leży po stronie administratora np. sklepu internetowego.

Dane osobowe w sieci

Domyślne ustawienia każdego portalu czy usługi powinny maksymalnie chronić naszą prywatność.

Jeśli ktoś chce zebrać więcej danych niż potrzebuje (np. do realizacji usługi potrzebuje adres) to musi uzyskać naszą zgodę (np. Zgodę na wykorzystanie danych w celach marketingowych).

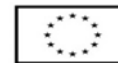
Zgoda - dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne wyrażenie woli, którym osoba, której dane dotyczą, w formie oświadczenia lub wyraźnego działania potwierdzającego, przyzwala na przetwarzanie dotyczących jej danych osobowych.

Profilowanie - automatyczne zbieranie informacji o konsumencie na podstawie jego zachowań w sieci.

Fundusze
Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach dodatkowych

Powinny być jasne, konkretne i niewymuszone,
„Czy zgadzasz się na przetwarzanie Twoich danych osobowych...?” (tu powinien pojawić się cel, w jakim Twoje dane będą wykorzystywane, i inne ważne komunikaty albo informacja, gdzie możesz dowiedzieć się więcej). Dalej powinno być miejsce na odpowiedź w formie prostej alternatywy „tak/nie”. Jeśli klikniesz „nie”, okienko znika i wszystko działa normalnie.

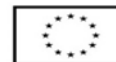
Więcej przykładów i porad znajdziesz w materiałach Fundacji Panoptikon: panoptikon.org/rodo-na-tacy

E-usługi i bezpieczeństwo w sieci

**Fundusze
Europejskie**
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Cechy dobrego hasła

- **Przypadkowość.** Nie korzystaj ze słów ze słownika ani żadnych informacji związanych z Tobą jak imię psa, numer REGON etc.
- **Długość.** Możesz korzystać z całych zdań, są łatwiejsze do zapamiętania.
- **Moc.** Poza długością samego hasła dodawaj do niego znaki specjalne np. %\$#_@(), cyfry).
- **Unikalność.** Nie wykorzystuj tych samych haseł w różnych miejscach, ani nie dziel się nimi.

- > Przykłady elementów w mailu wskazujących na atak phishingowy czyli wiadomość podszywającą się pod zaufanego nadawcę w celu wyłudzenia informacji (np. hasła). Źródło: [mBank](#).

Wiadomość dotycząca bezpieczeństwa. Twoje konto mBank zostało tymczasowo zablokowane. Odebrane x

Zwróć uwagę, czy adres nadawcy jest właściwy i czy nie ma w nim literówek.

mBank przez s7.jupe.pl do mnie 14:15 (7 minut temu) ☆ ↶ ▾

Szanowny kliencie,

Twój dostęp do serwisu transakcyjnego mBank Online został tymczasowo zablokowany ze względów bezpieczeństwa.

Wykryliśmy podejrzaną działalność związaną z Twoim kontem bankowym.

Aby uzyskać więcej informacji oraz odblokować dostęp online, należy przejść na stronę mBanku <https://online.mbank.pl/pl/odblokuj> zweryfikować swoje dane.

Nie klikaj w linki, które zachęcają do logowania do banku. Jeśli wiadomość zawiera załącznik a nie jesteś pewien nadawcy, nie otwieraj załącznika.

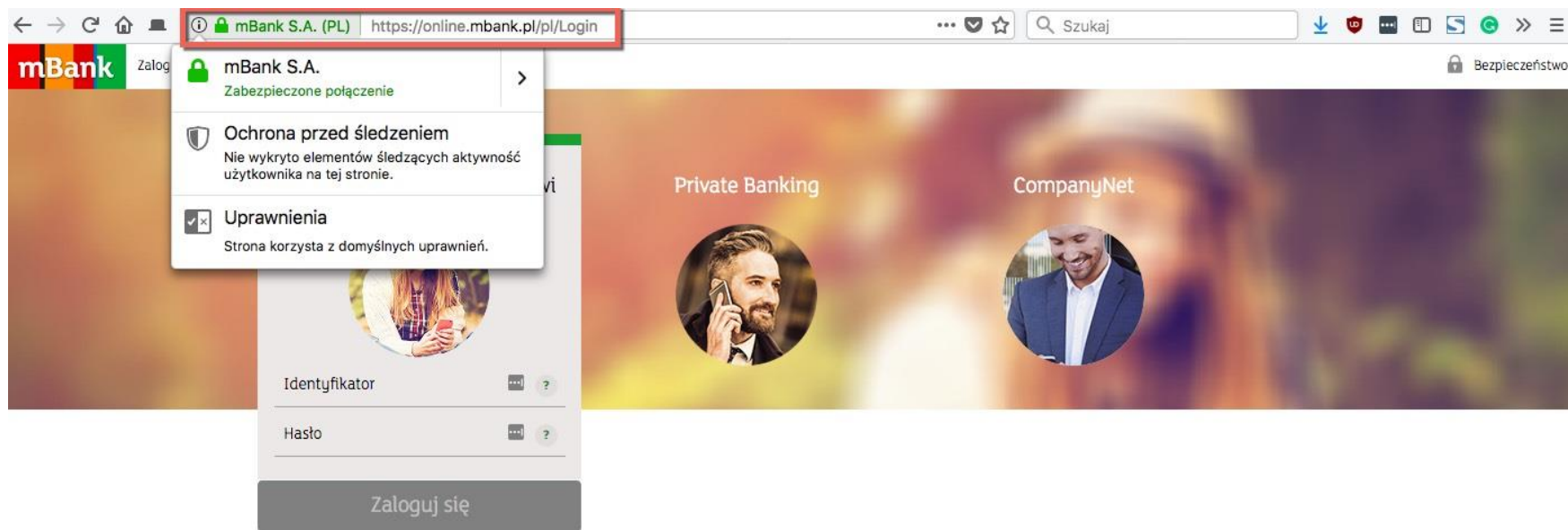
Pozdrawiamy,
Zespół mBanku

Przeczytaj uważnie wiadomość.
Cyberprzestępcy często piszą o problemach z logowaniem lub blokowaniem konta. Chcą na Tobie wymusić szybką reakcję. Dlatego zastanów się spokojnie nad sprawą, a gdy masz wątpliwości, zadzwoń do banku.

Zmiana hasła

- Hasła i dane z kont w serwisach internetowych wyciekają. Jeśli nasze hasło wycieknie możemy stracić kontrolę nad kontem.
- Jeśli używaliśmy go w wielu miejscach, pozostałe konta są również narażone na atak i należy zmienić tam hasła.

- > Oznaczenie szyfrowane połączenia ze stroną za pomocą SSL (https://) na stronie logowania do banku

Problem z zalogowaniem?

mBank ostrzega!

Ostrzegamy przed fałszywymi mailami - [więcej](#)

Bezpieczeństwo

1. mBank ostrzega! - [więcej](#)
2. Złote zasady bezpieczeństwa - [więcej](#)
3. Bezpieczny bank w komputerze - [więcej](#)
4. Bezpieczny bank w telefonie i na tablecie - [więcej](#)
5. Bezpieczeństwo kart płatniczych - [więcej](#)
6. Jak mBank dba o Twoje bezpieczeństwo - [więcej](#)
7. Aktywuj Mobilną autoryzację! - [więcej](#)

Kontakt

mLinia
801 300 800

Jak sprawdzać bezpieczeństwo oprogramowania i aplikacji?

- Sprawdź recenzje i opinie np. w sklepie z aplikacjami, a w przypadku popularnych programów w Wikipedii i w mediach piszących o oprogramowaniu, grach i nowych technologiach.
- Szukaj sprawdzonych i polecanych programów.
- Zanim zainstalujesz, upewnij się, że pobierasz program od oryginalnego źródła i dostawcy.

WYSZUKIWANIE INFORMACJI I ZASOBÓW W SIECI

Zaawansowane wyszukiwanie w Google i Bing

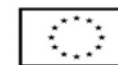
- Możliwość wyszukiwania wg. dat, formatów plików, wyszukiwania produktów.
- Zapytania o pogodę, kursy walut.
- Wyszukiwanie archiwalnych wersji stron.
- Automatyczne wyszukiwania i powiadomienia o nowych wynikach (Google Alert).

The screenshot shows the LinkedIn interface for the company 'WhitePress'. The top navigation bar includes the LinkedIn logo, a search bar, and icons for Home, Network, Work, News, Notifications, and Profile. The company header features the 'white press' logo, the name 'WhitePress', and details: 'Marketing i reklama • Bielsko-Biala, Silesian • 176 obserwujących'. A notification bar indicates 'Powiadomienia 7 zmianek'. A user menu is open, showing options like 'Wyświetl profil', 'KONTO', 'Ustawienia i prywatność', 'Centrum pomocy', 'Język', 'ZARZĄDZAJ', 'Publikacje i aktywność', 'Publikacje ofert pracy', 'Firma', and 'Wyloguj się'. The main content area includes an 'Informacje' section about the company's services, a 'Zobacz wszystkich' link, and a post from 'NowyMarketing' dated 2017. On the right, there is an advertisement for 'Brand24' and a section 'Użytkownicy wyświetlili również' featuring 'sprawny.marketing'.

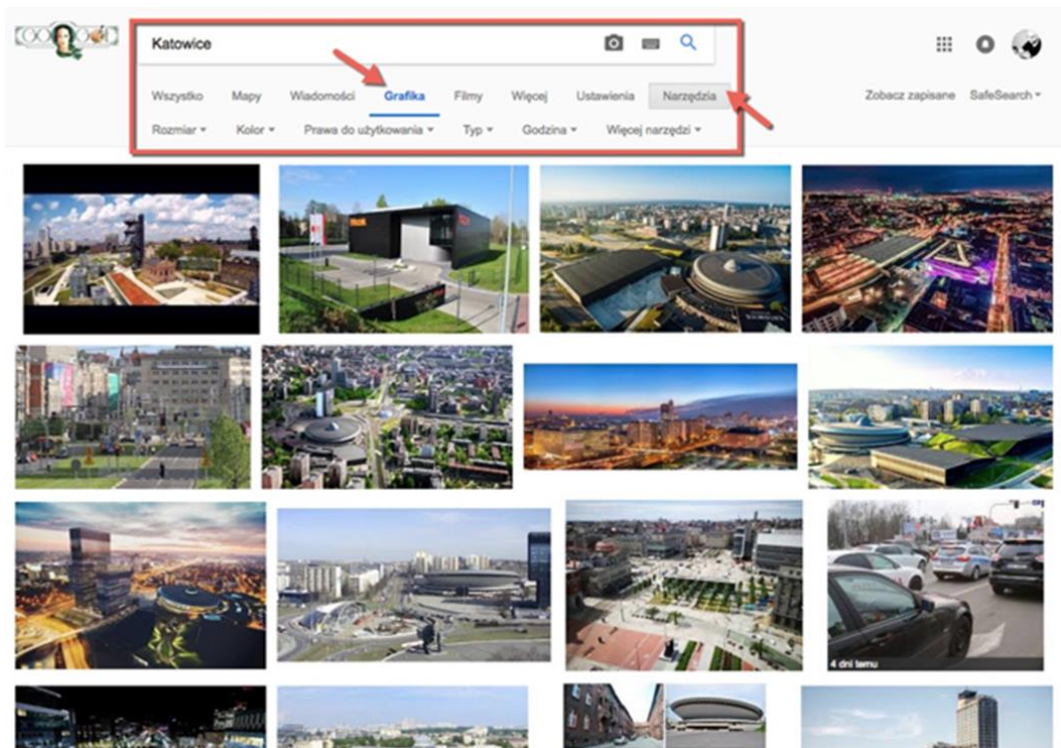
Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

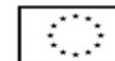
Opcje wyszukiwania
w Google Grafika “Narzędzia”

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Opcje filtrowania wyników
wg. praw do wykorzystania

Szukanie zaawansowane

Znajdź strony zawierające...		By zrobić to za pomocą pola wyszukiwania.
wszystkie te słowa:	<input type="text" value="palarnia kawy"/>	Wpisz szukane słowa: trójkolorowy rat terrier
dokładnie to wyrażenie:	<input type="text"/>	Wpisz wyrażenie w cudzysłowach: "chart polski"
dowolne z tych słów:	<input type="text"/>	Wstaw LUB między wpisane słowa: miniaturowy OR zwykły
żadne z tych słów:	<input type="text"/>	Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami: -gryzonie, -"terier"
liczby z zakresu od:	<input type="text"/> do <input type="text"/>	Umieść dwie kropki między liczbami i dodaj jednostkę miary: 10..35 kg, 300..500 PLN, 2010..2011

Możesz zawęzić wyniki do...

język:	<input type="text" value="wszystkie języki"/>	Znajdź strony w wybranym języku.
region:	<input type="text" value="dowolny region"/>	Znajdź strony opublikowane w danym regionie.
ostatnia aktualizacja:	<input type="text" value="kiedykolwiek"/>	Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.
witryna lub domena:	<input type="text"/>	Przeszukaj jedną witrynę (np. wikipedia.org) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak .edu, .org lub .gov.
występowanie haseł:	<input type="text" value="w dowolnym miejscu strony"/>	Szukaj haseł na całej stronie, w tytule strony, w adresie internetowym albo w linkach do szukanej strony.
Filtr filtr SafeSearch:	<input type="text" value="Pokaż najtrafniejsze wyniki"/>	Określ, czy filtr SafeSearch ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.
typ pliku:	<input type="text" value="dowolny format"/>	Znajdź strony w preferowanym formacie.
prawo do użytkowania:	<input type="text" value="z dowolną licencją"/>	Znajdź strony, które możesz wykorzystać do swoich celów.

[Wyszukiwanie zaawansowane](#)

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Narzędzia wyszukiwania zaawansowanego w Google
z opcjami filtrowania po formatach plików
oraz prawa do użytkowania.

Gdzie szukać zdjęć, klipów, muzyki i filmów?

Wszystko zależy od tego czy chcesz płacić za dostęp i wykorzystanie tych treści, czy też nie. Jeżeli chcesz płacić mało, albo wcale warto się zainteresować internetowymi bazami klipów, muzyki i zdjęć. Jeżeli nie chcesz ściągać i wykorzystywać ponownie plików, wystarczą Ci darmowe, albo niskopłatne serwisy streamingowe, takie jak:

Muzyczne:

Spotify, Google Music, Tidal, Deezer, Apple Music, Amazon Music Unlimited

Filmowe i serialowe:

Player.pl, Ipla.tv, część VoD.pl, Vod.tvp.pl, ESKaGo, superfilm.pl, dokumentowocyfrowo.pl (warto zajrzeć – platforma oferuje szeroką gamę filmów dokumentalnych), StudioFilmoweTOR (kanał Youtube), SalaKi-nowa (kanał Youtube z darmowymi filmami), KinoŚwiatVOD (kanał Youtube), a dla najmłodszych Studio Miniatur Filmo-wych (kanał Youtube), Se-Ma-For (kanał Youtube) i Dzieci TVP (kanał Youtube)

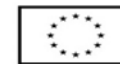
Graficzne:

Ponieważ zazwyczaj jeżeli już ściągasz obraz lub animację z Internetu robisz to po to, żeby je ponownie wykorzystać, warto zwrócić uwagę na strony oferujące zdjęcia, obrazy i animacje z licencją CC0 (kopiowanie, modyfikowanie, bez uznania autorstwa), StockSnap, Getrefe, Foter, Cupcake, Barn Images, My Stock Photos, Shutterstock, Pexels, Pixabay (potężna kolekcja zdjęć, każde zdjęcie ma indywidualnie opisaną licencję)

Fundusze
Europejskie
Polska Cyfrowa

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Dziękuję za uwagę